

Julkaisu 4/2024

Västra Nylands vatten och miljö rf:s årsberättelse 2023

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (LUVY)
Julkaisu 4/2024

Västra Nylands vatten och miljö rf:s årsberättelse 2023

Hyväksyjä: Yhdistyksen hallitus 28.3.2024
Taitto: Tiia Palm

Valokuvat: LUVY
Kansikuva: LUVY / Johan Lindholm

ISBN 978-952-250-290-2
ISSN 1798-2677

LUVYn verkkosivut: www.luvy.fi
Vesientila-sivusto: www.vesientila.fi

LUVY somessa:
Facebook www.facebook.com/vesijaymparisto
Instagram www.instagram.com/luvyry
Youtube www.youtube.com/@LUVesiYmparisto
LinkedIn www.linkedin.com/company/luvyry
X twitter.com/vesiymparisto

Kuvailulehti

<i>Julkaisija</i>	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (LUVY) PL 51, 08101 LOHJA vesi.ymparisto@luvy.fi 019 323 623 Julkaisut verkossa: www.luvy.fi/julkaisut	Julkaisu-aika 4/2024 Julkaisun kieli Ruotsi Sivuja 29
<i>Julkaisun nimi</i>	Västra Nylands vatten och miljö rf:s årsberättelse 2023	
<i>Julkaisusarjan nimi ja numero</i>	Julkaisu 4/2024	
<i>Tiivistelmä</i>	<p>Västra Nylands vatten och miljö rf (LUVY) är en samarbetsorganisation, vars uppgift enligt stadgarna är, att främja vattenskyddet samt det närstående allmänna miljöskyddet och miljöhälsovården inom föreningens verksamhetsområde i Västra Nyland. Som stöd för den ideella verksamheten bedriver föreningen även affärsverksamhet utan att eftersträva ekonomisk vinst samtidigt som man koordinerar regionalt viktiga restaureringar av tillrinningsområden.</p> <p>Till föreningens medlemskår hör traditionellt områdets kommuner, flera av områdets mest betydelsefulla industrier samt ett betydande antal mindre företag och sammanslutningar. Medlemskåren stöder via sina medlemsavgifter det vattenskyddsarbete, som görs inom föreningens verksamhetsområde, och beställer även en betydande del av de beställningsundersökningar som görs av föreningen.</p> <p>Utöver huvudsidan www.luvy.fi har föreningen en separat webbsida med uppgifter om vattnens kvalitet på sidan www.vattenskvalitet.fi. Tillsammans med medlemskåren samarbetade man såsom tidigare genom att arrangera olika sammankomster med de olika medlemsgrupperna. Dessa sköttes emellertid nu när coronasituationen lättade som hybridevenemang. Föreningen är även aktivt med på de sociala medierna Facebook, Instagram, Youtube, LinkedIn och X (tidigare Twitter).</p> <p>Vår förening är med i förbundet Vattenskydd centralförening i Finland rf:s verksamhet. En artikel om föreningens verksamhet publicerades i förbundets tidskrift Aquarius, som utkommer en gång per år och vars spridning är landsomfattande.</p> <p>På den affärsmässiga sidan fortsatte uppföljningen av tillståndet i regionalt viktiga vattendrag i form av omfattande samkontroller och såsom tidigare som de av punktbelastarna beställda obligationskontrollerna samt även som helt frivilliga undersökningar på uppdrag av kommunerna och övriga aktörer.</p> <p>Utöver beställningsundersökningarna och laboratorietjänsterna utgörs en betydande del av föreningens verksamhet av förbättrandet av vattendragens tillstånd med hjälp av restaureringsåtgärder. Restaureringsverksamheten förutsätter ett mycket starkt samarbete mellan områdets samtliga aktörer och under år 2023 uppgjorde man föreningens nätverksstrategi. Föreningens arbete gällande förbättrandet av vattenkvaliteten grupperas under fyra tillrinningsområdestäckande visionshelheter. Tillrinningsområdesvisa visionshelheter är Laxfiskarna till Karisån 2030-vattendragsvisionen, vilken innefattar restaureringen av sjön Hiidenvesi, En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvisionen samt Sjundeå å: källsjöars källsjöpilot och som den sista uppgjordes Kustvattenvisionen 2050. Under år 2023 lyfte man fram, som det fjärde visionområdet Mankåns tillrinningsområdes vattendragsvision, där samarbetsområdets möjligheter till samarbete reds ut under år 2024.</p> <p>LUVYLab Oy Ab:s hela aktiestock övergick under sommaren 2023 till föreningens ägo.</p>	

Sisältö

1	Allmänt	5
2	Föreningen och medlemskåren	6
2.1	Föreningens medlemskår år 2023	6
2.2	Föreningens förvaltning och möten	8
2.3	Föreningens vision och strategi	9
3	Föreningens personal och organiseringen av verksamheten	9
4	Den ideella verksamheten	10
4.1	Främjande av vatten- och det övriga miljöskyddet	10
4.2	Vattenskydd centralförening i Finland rf	11
4.3	Skolning, information och övrigt samarbete	12
4.4	Årets Vatten- eller Miljöskyddare år 2023	13
5	Forsknings- och affärsverksamhet	14
5.1	Vattendragsundersökning	14
5.2	Grundvattenundersökning	15
5.3	Avloppsvattenkontroll	15
6	Vattenvårds- och restaureringsåtgärder	16
6.1	Nätverksverksamheten och utvecklandet av den	16
6.2	Regionala vattendragsvisioner	18
6.3	Laxfikarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030	20
6.4	En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvision	23
6.5	Kustvattenvisionen 2050	25
6.6	Mankåns tillrinningsområde	27
7	Ekonomi	28

1 Allmänt

Västra Nylands vatten och miljö rf (LUVY) är en samarbetsorganisation, vars uppgift är, att främja vattenskyddet samt det närstående allmänna miljöskyddet och miljöhälsovården inom föreningens verksamhetsområde i Västra Nyland. Som stöd för den ideella verksamheten bedriver föreningen även affärsverksamhet utan att eftersträva ekonomisk vinst, samtidigt som man koordinerar regionalt viktiga samarbetsprojekt. Föreningens nya vision och strategi "Ett fängslade och påverkande vattenskydd" godkändes vid höstens medlemsmöte 2022 och den är i kraft under åren 2023–2027. Kärnan i föreningens verksamhet var som tidigare främjandet av vattenskyddet och beställningsundersökningarna och vattenvårds- och restaureringsåtgärder. År 2023 var föreningens 48. verksamhetsår.

Föreningens verksamhet gällande vattenvårds- och restaureringsverksamhet förutsätter ett starkt samarbete mellan områdets kommuner och även övriga aktörer. För att leda den gemensamma verksamheten uppgjorde man år 2023 en nätverksstrategi. Till föreningens medlemskår hör traditionellt områdets kommuner, flera av områdets mest betydelsefulla industrier samt ett betydande antal mindre företag och sammanslutningar. Medlemskåren stöder via sina medlemsavgifter det vattenskyddsarbete, som görs inom föreningens verksamhetsområde, och beställer även en betydande del av de beställningsundersökningar som görs av föreningen.

Föreningen gjorde under det gångna året traditionellt arbete genom att bidra med rådgivning och genom att delta i olika evenemang, som arrangör och som föreläsare inom ramen för föreningens resurser. Under år 2023 fortsatte den aktiva informationsverksamheten om föreningens verksamhet och föreningen gav under året ut ca 70 meddelanden om aktuella saker. Samtliga meddelanden hittas på föreningens hemsidor. Föreningen publicerar dessutom ett nyhetsbrev, som skickas ut en gång per månad, och i det samlar man de mesta aktuella händelserna som varit och som är på kommande. Nyhetsbrevet kan man beställa till sin e-post på våra webbsidor.

Utöver huvudsidan www.luvy.fi har föreningen en separat websida med uppgifter om vattnens kvalitet på sidan www.vattenskvalitet.fi. Tillsammans med medlemskåren samarbetade man såsom tidigare genom, att arrangera olika sammankomster med de olika medlemsgrupperna. Dessa sköttes emellertid nu när coronaläget lättade som hybridevenemang. Föreningen är även aktivt med på de sociala medierna såsom Facebook, Instagram, Youtube, LinkedIn och X (tidigare Twitter).

Bild 1. LUVYs Hiisi-sjöväsen och Flodpärlmusslan deltog i Sjönaturäventyret i Porla i juni 2023.

Vår förening är med i förbundet Vattenskydd centralförening i Finland rf:s (tidigare Förbundet för Vattenskyddsföreningarna i Finland rf) verksamhet. En artikel om föreningens verksamhet publicerades i förbundets tidskrift Aquarius, som utkommer en gång per år och vars spridning är landsomfattande.

På den affärsmässiga sidan fortsatte uppföljningen av tillståndet i regionalt viktiga vattendrag i form av omfattande samkontroller. Såsom tidigare gjordes en hel del kontrollundersökningar, som de av punktbelastarna beställda obligationskontrollerna samt även som helt frivilliga undersökningar, på uppdrag av kommunerna och övriga aktörer. Kontrollen av reningsverken och rådgivningen när det gäller driften, fortsatte som ett tätt samarbete mellan kunderna och föreningen. Målsättningen var såsom under tidigare år, att hjälpa till att använda reningsverken så bra som möjligt ur vattendragets synvinkel och att med hjälp av undersökningar konstatera att tillståndsvillkoren uppfylls.

Föreningens laboratorieaffärsverksamhet såldes till LUVYLab Oy Ab i slutet av år 2018. Föreningen köpte på sommaren 2023 Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy:s andel och vi äger nu bolagets aktiestock i sin helhet. Laboratoriets webbsida hittas på adressen www.luvylab.fi. Laboratorieverksamhetens omsättning ökade en aning från nivån 2022 och var ca 1,4 miljoner euro och resultatet för år 2023 uppvisade en vinst. Föreningen producerade såsom under tidigare år de administrativa tjänster laboratoriet behövde och laboratoriet producerade de laboratorieundersökningar som beställningsundersökningarna behövde.

Utöver beställningsundersökningarna och laboratorietjänsterna utgör de olika vattenförbättrande åtgärderna en betydande del av verksamheten. Föreningen verksamhet gällande arbetet med att förbättra vattendragens skick grupperas på ett sätt, som gör att de är underställda fyra visionshelheter. I visionsavtalen har man kommit överens om restaureringsverksamhetens egenfinansiering. Visionen eller ett gott tillstånd i vattendragen försöker man uppnå genom att mot den egna finansieringen ansöka om motfinansiering från olika finansieringskällor för att möjliggöra ett så omfattande samarbete som möjligt. Tillrinningsområdesvisa visionshelheter är Laxfiskarna till Karisån 2030-vattendragsvisionen som inkluderar restaureringen av sjön Hiidenvesi, En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030 vattendragsvisionen samt Sjundeå å:s källsjöars källsjöpilot och som sista Kustvattenvisionen 2050. Under år 2023 lyfte man fram som ett fjärde visionsområde, Mankåns tillrinningsområdes vattendragsvision, vars samarbetsmöjligheter utreds under år 2024.

Under år 2023 var 20 projekt i gång och projektens omsättning var 1,6 miljoner €. Nya projekt startades, tidigare avslutades, och i de som inletts tidigare gick man framåt betydligt. Under slutet av året ansökte man om fortsatt finansiering för den fortsatta restaureringsverksamheten under de kommande åren.

Föreningens resultat var positivt år 2023. Föreningens omsättning var cirka 3,4 miljoner €. Omsättningen var mindre än under år 2022 speciellt till följd av en minskad projektverksamhet. Projektverksamheten var ändå mycket omfattande jämfört med åren innan år 2022.

2 Föreningen och medlemskåren

2.1 Föreningens medlemskår år 2023

Föreningens medlemsantal uppgick i slutet av år 2023 till totalt 58 medlemmar: 8 kommuner, 13 industrianläggningar eller större företag och 36 småföretag, lokala skyddsföreningar eller grupper, som företräder användningen av något vattendrag samt en hedersmedlem. Det sammanlagda antalet röster och samtidigt antalet grundavgiftsenheter var 1 636 i slutet av år 2023, då de ett år tidigare var 1 628. Till hedersmedlem har utnämnts föreningens första verksamhetsledare Stig Lönnqvist.

Förändringar i medlemskåren:

- Vaskijärveläiset ry anslöt sig som medlem
- Näse vattenandelslag anslöt sig som medlem
- Östra- Ingås vattenandelslag anslöt sig som medlem
- Understödsföreningen Vapaan Kyläkoulun kannatusyhdistys ry:s medlemskap upphörde vid årets slut
- Kisakeskus sr:s medlemskap upphörde på grund av konkurs

Föreningens medlemmars lokalisering inom verksamhetsområdet framgår ur kartan nedan. I några medlemmars fall finns huvudverksamhetspunkten på annat håll än i Västra Nyland.

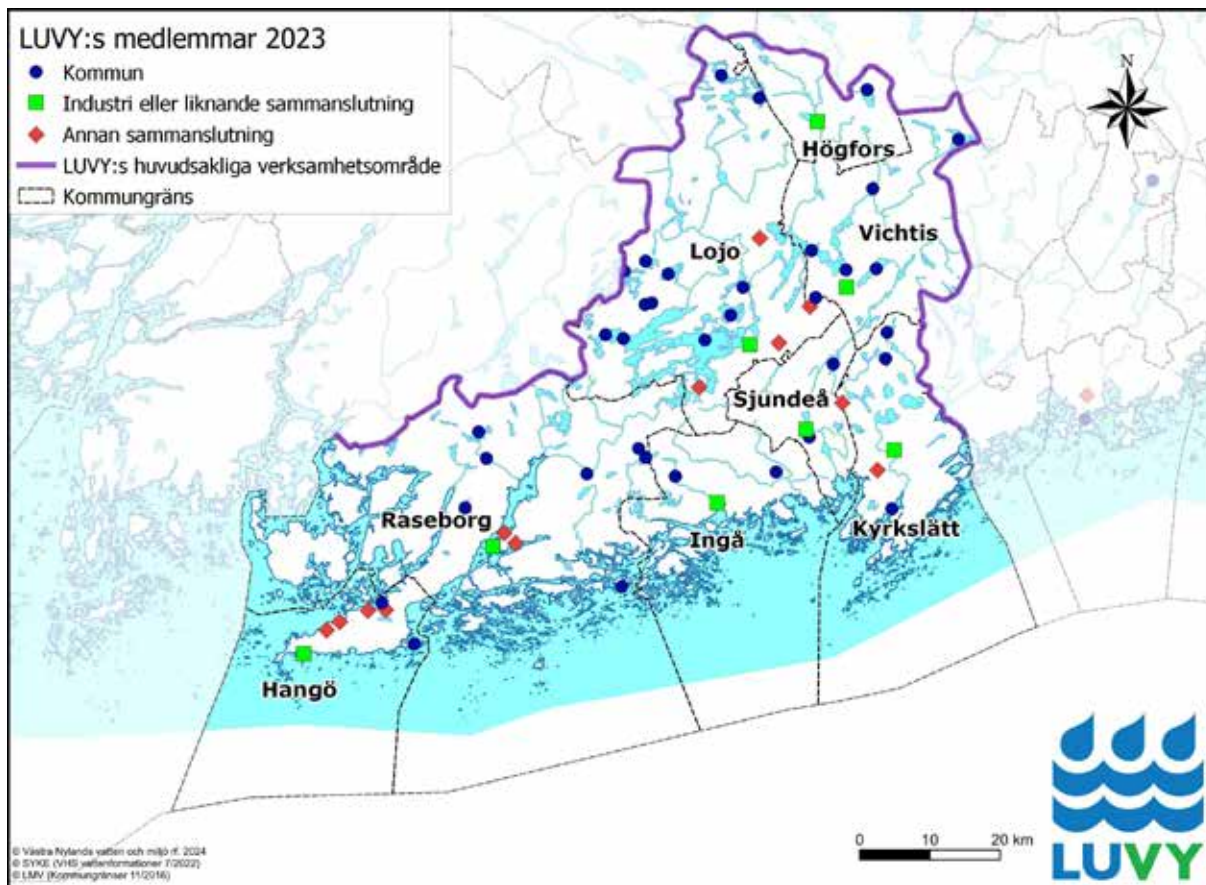

Bild 2. Karta över föreningens medlemmar.

Fördelningen av föreningens röstantal presenteras i bilden nedan. Grundavgiftsenhetens pris var 33,50 € år 2023.

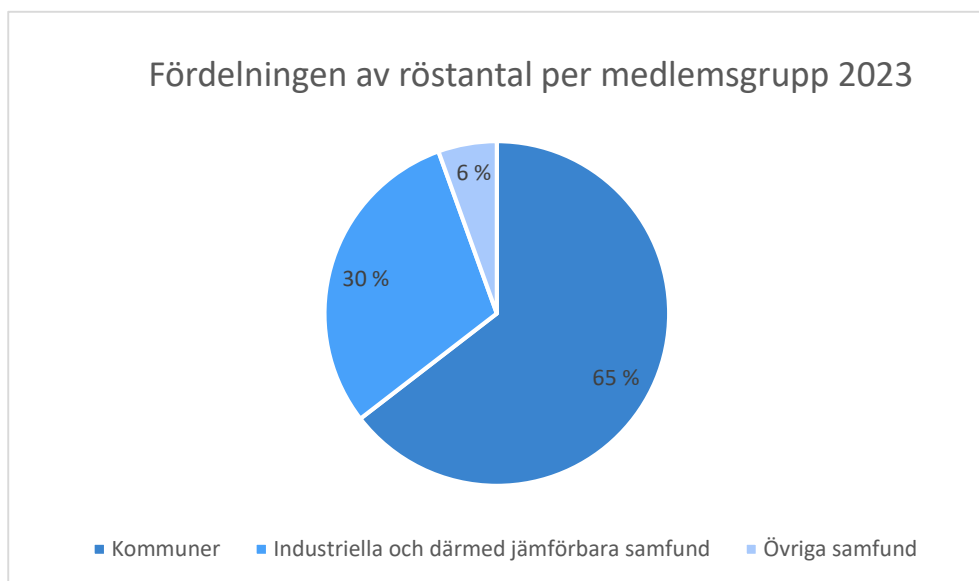

Bild 3. Fördelningen av föreningens röstantal per medlemsgrupp.

2.2 Föreningens förvaltning och möten

I enlighet med föreningens stadgar arrangeras årliga vår- och höstmöten, där man behandlar de stadgeenliga ärendena. Föreningen har en styrelse, som består av 12 medlemmar jämte personliga ersättare. Styrelsen kan internt utse ett arbetsutskott, som bereder ärenden för styrelsen. Dessutom kan man enligt stadgarna grunda en valkommitté för att bereda besättandet av styrelseplatserna och valet av revisorer.

Föreningens vårmöte hölls 26.4.2023 som ett hybridmöte med Sappi Europe Kirkniemen paperitehdas på adressen Pikkukyläntie 8, 08800 Lojo som officiell mötesplats. Vid mötet godkändes årsberättelsen och bokslutet för år 2022 samt beviljades ansvarsfrihet för styrelsen. Innan mötet inleddes offentliggjorde man Årets vattenskyddare år 2023, föreningen Siuntion latvajärvien suojeluyhdistys ry, som höll ett anförande om föreningens aktivitet. Dessutom premierade man som årets vattenbedrift 2023 Vattenandelslaget Vattenposts utvidgning av avloppsnätet i ett glesbebyggt område i Hangö.

Föreningens höstmöte hölls 23.11.2023 som ett hybridmöte, vars officiella mötesplats var Lojo stadshus Monkola på adressen Karstuvägen 4, 08100 Lojo. Vid mötet godkändes verksamhetsplanen och budgeten för år 2024. Dessutom valde man nya styrelseledamöter istället för dem, som var i tur att avgå. Innan det officiella mötet fick man höra om Lojo Museums I samma båt-projekt, där man dryftar Lojosjöns betydelse och djupdyker i klimatförändringens inverkan. Projektet presenterades av projektarbetare Suvi Laine och museichef Anna-Meri Juvonen-Eskola.

Föreningens styrelse sammankom 6 gånger under år 2023. Arbetsutskottet sammankom två gånger under år 2023 och valkommittén en gång.

LUVYs styrelsemedlemmar jämte ersättare år 2023:

Hallitus / Styrelse 2023

puh.joht./ordf. varaj./suppl.	Pasi Perämäki Janne Koivuniemi	Lohjan kaupunki / Lojo stad Lohjan kaupunki / Lojo stad	2023-2025 2023-2025
varapuh.j./viceordf. varaj./suppl.	Veli-Pekka Vuorilehto Heli Härkki	HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	2023-2025 2023-2025
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Anu Hynninen Maria Lehtinen	Kirkkonummen kunta / Kyrkslätt kommun Kirkkonummen kunta / Kyrkslätt kommun	2021-2023 2021-2023
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Erkki Santala Leena Weiste	Tampajan-Särkijärven vesiensuojeluyhdistys ry Vihtijärven-Lapoojärven Suojeluyhdistys ry	2021-2023 2021-2023
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Kirsi Tuominen Arto Uimi	Sappi Finland Operations Oy Sappi Finland Operations Oy	2022-2023 2022-2023
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Katri Wermundsen Pentti Pulkkinen	Vihdin kunta / Vichtis kommun Vihdin kunta / Vichtis kommun	2023 2022-2023
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Pirjo Siik Tommi Malinen	Karkkilan kaupunki / Högfors stad Hangon Puhdistamo Oy	2022-2024 2022-2024
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Lotta Juusti Joachim Lund	Siuntion kunta / Sjundeå kommun Oy Visko Teepak Ab	2022-2024 2022-2024
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Katianna Kuula Sanna Varjus	Hangon kaupunki / Hangö stad Hangon kaupunki / Hangö stad	2022-2024 2022-2024
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Julia Scheinin Mira Eteläniemi	Inkoon kunta / Ingå kommun Suomen Sokeri Oy	2022-2024 2022-2024
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Maria Eriksson Guy Westerholm	Raaseporin kaupunki / Raseborgs stad Raaseporin kaupunki / Raseborgs stad	2023-2025 2023-2025
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Martti Palojärvi Björn Granqvist	Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalue Oy Forcit Ab	2023-2025 2023-2025

2.3 Föreningens vision och strategi

Föreningens vision uppdaterades under år 2022 och den godkändes på föreningens höstmöte:

Ett fängslande och påverkande vattenskydd

LUVY är Västra Nylands "The Vattenskyddare", vars verksamhet grundar sig på yrkesskicklighet samt ett påverkande och innovativt samarbete.

För att förverkliga föreningens vision har man separat fastställt kritiska målsättningar och dessutom uppgör man årligen åtgärdsprogram för att uppnå målsättningarna. Förankringen av visionen och strategin inleddes under år 2023.

3 Föreningens personal och organiseringen av verksamheten

Föreningens egentliga verksamhet, främjandet av vatten-, miljöskyddet och miljöhälsovården gjordes planenligt med hjälp av föreningens personal. Resurserna, som användes för detta, följdes med separat och de kostnader som uppstod, sattes som utgifter för den ideella verksamheten. Föreningen producerar utöver medlemstjänsterna beställningsundersökningar samt koordinerar och förverkligar olika restaureringsprojekt. Föreningen hade år 2022 ca 27 anställda. Personalen jobbar i föreningen i olika sakkunniguppgifter inom vattenskyddet samt med administrativa uppgifter. Personalen inom förvaltningen producerar också tjänster åt LUVYLab Oy Ab i enlighet med ett avtal.

Föreningen och LUVYLab Oy Ab har en gemensam ledningsgrupp och ett gemensamt personalmöte samt olika utvecklingsgrupper. Inom föreningen utför man årligen kartläggning av arbetsklimatet, vars resultat och utvecklingsbehov går igenom tillsammans med personalen. För att främja arbetsskyddet jobbar en för både föreningen och bolaget gemensam arbetsskyddskommitté och inom föreningen följer man systematiskt med nära ögat situationer samt utför riskkarteringar. IT-tjänsterna köps av en utomstående samarbetspartner.

Bild 4. Jormas fältkontor på sjön Kalljärvis strand, augusti 2023.

4 Den ideella verksamheten

4.1 Främjande av vatten- och det övriga miljöskyddet

Syftet med föreningens verksamhet är, att främja vattenskyddet, miljöskyddet och miljöhälsovården i Västra Nyland. Den ideella verksamheten finansieras med hjälp av medlemsavgifterna, vars andel av föreningens totala intäkter är under 2 %. Utöver den ideella verksamheten idkar föreningen affärsverksamhet, som stöder arbetet med att främja miljöskyddet, dock utan att eftersträva ekonomisk vinst. Utan en betydande affärsverksamhet ja projektverksamhet skulle det inte vara möjligt att upprätthålla verksamheten i sin nuvarande omfattning och då skulle man inom ramen för den ideella verksamheten kunna erbjuda endast ett betydligt snävare sortiment av sakkännedom. I bild 4 presenteras fördelningen av föreningens intäkter från de olika sektorerna. Beställningsunderökningarna och projektfinansieringens andelar av de totalintäkterna är av samma storleksklass.

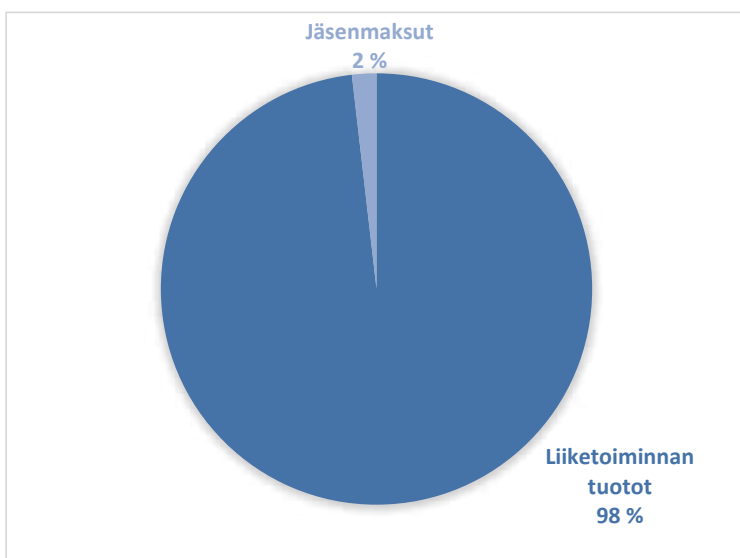

Bild 5. Fördelningen av föreningens intäkter.

Man har under det gångna året idkat vatten-, allmänt miljöskydd samt miljöhälsovård genom att bl.a. ge information via telefon, genom att hålla några föredrag vid olika föreläsning- och skolningstillfällen på olika håll inom verksamhetsområdet samt genom, att delta i en del skyddsforeningars möten. Evenemangen har i huvudsak hållits enligt hybridmodellen. Även genom, att delta i olika diskussions- och uppföljningsgruppers arbete, har man främjat vattenskyddet. Förenings verksamhetsledare har under åren 2021–2023 deltagit i Finlands vattendragspanels verksamhet. Vattendragspanelen är en oberoende och obunden sakkunniggrupp bestående av sakkunniga från vatten- och miljösektorn, som söker efter lösningar på utmaningarna hur man skall kunna förbättra tillståndet i vattendragen. Den ideella verksamheten ordnas inom området enligt stadgarna genom, att arrangera träffar med bl.a. områdets vatten- och avloppsverk/industrin samt med tjänstemännen inom miljöskyddet. Vid tillfällena diskuterar man aktuella ämnen samt vidareutvecklar samarbetet.

Man har i egenskap av sakkunnig deltagit i projekt, samt i beredningen av projekt, som främjat vatten- och miljöskyddet samt miljöhälsovården, främst genom verksamhetsledarens arbetsinsatser eller så har man riktat egenfinansiering till dem från medlemsavgiftsmedlen. Medel från medlemsavgiftsmedlen har styrts till följande åtgärder för att förbättra vattnens tillstånd: Laxfiskarna till Karisån vattendragsvisionen och projekt som sammanhänger med den, Hiidenvesi sjös restaureringsprojekt, Sjundeå å 2030-visionen samt Kustvattenvisionen 2050 samt restaureringsprojekt som sammanhänger med dessa.

Arbetet med vattenvårdsplanering

Föreningen har aktivt deltagit i planeringsarbetet för uppgörandet av vattenvårdsplanen för Kymmeneälvs-Finska vikens område, som hänger samman med verkställandet av det vattenpolitiska ramdirektivet.

För att förbättra tillståndet i vattendragen i Västra Nyland uppgjorde föreningen tillsammans med områdets kommuner Västra Nylands vattenvårds vision och strategi. Visionens och strategins målsättning är, att få i gång ett målmedvetet arbete för att förbättra situationen i vattendragen på ett sådant sätt att visionen förverkligas.

VISION TILL ÅR 2026:

Västra Nyland är känt för en fantastisk vattennatur och för det målmedvetna samarbete man gör för vattendragens bästa

De strategiska målen och åtgärderna för perioden 2019–2026:

LÅNGSIKTIGHET	Planenlighet och resurserna säkrade
ANSKAFFANDE AV INFORMATION OCH DESS ADMINISTRERING	Tillräcklig basinformation om vattendragens tillstånd finns
SKÖTSEL- OCH RESTAURERINGSÅTGÄRDER	Utförandet av utredningarna, planerna och restaureringarna utgående från prioriteringen
STARTANDE AV PROJEKT	Sammanställning av helheter för att få resurser
SAMARBETE	Det praktiska samarbetet mellan områdets samtliga aktörer
KOMMUNIKATION	Vattens tillstånd kända och egna åtgärdernas betydelse har förståtts

Man har i samband med visionen och strategin uppgjort kommunvisa åtgärdsprogram, som uppdaterades år 2023. Som en del av visionen och strategin framlade man för kommunerna en fortsättning på rådgivningen gällande glesbygdens avloppsvatten år 2024.

Samkontrollarbetsgrupperna

De omfattande vattendragsundersökningarna, som förverkligas som samkontroller, är en väsentlig del av uppföljning av tillståndet i vattendragen. Punktbelastarna har via sina tillståndsbeslut ålagts en kontrollskyldighet av tillståndet i vattendraget och inom samma vattendrag har kontrollerna utförts som samkontroller. I en del samkontrollområden beställer även kommunernas miljömyndigheter kompletterande kontrollpunkter och ansvarar på det sättet för kommunernas skyldighet att följa med tillståndet i miljön. Det praktiska förverkligandet av samkontrollerna har beställts från föreningen. Kontrollen leds av en arbetsgrupp, som bildats av de deltagande parterna och där föreningen har ingått som sakkunnig och koordinerat och utvecklat kontrollen tillsammans med de berörda parterna. Under det gångna året koordinerade LUVY totalt sju vattendrags-samkontroller. I takt med att punktbelastarna minskar i antal har man sammanslagit årsrapporteringen och den praktiska koordineringen till större helheter. Pickalavikens och Sjundeå å:s samkontrollrapportering görs gemensamt och likaså sköts årsrapporteringen av samkontrollerna i Pojoviken, Lojo sjö och Hiidenvesi sjö i form av Årsrapporteringen av kontrollen av Karisåns vattendrag.

4.2 Vattenskydd centralförening i Finland rf

Förbundet för vattenskyddsföreningarna i Finland rf.s namn ändrades i slutet av år 2022 till Vattenskydd centralförening i Finland rf. Som förbundets verksamhetsledare som bisyssla fortsatte Hannu Moilanen. Som stödförening fortsatte Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsregionen rf. Det praktiska arbetet sköttes såsom tidigare via förbundets arbetsgrupper. Föreningens anställda deltog aktivt i arbetet inom förbundets grupper.

4.3 Skolning, information och övrigt samarbete

Föreningen utförde traditionellt ideellt arbete under det gångna året genom att ge rådgivning och genom att delta i olika evenemang som arrangör och föreläsare inom ramen för dess resurser. Tilläggsuppgifter om evenemangen hittar du på föreningens webbsidor www.luvy.fi/evenemang.

Under år 2023 arrangerade LUVY följande tillfällen som var öppna för alla:

1. Averia-kväll 15.2.2023
2. Hiidenvesikväll 14.3.2023
3. Filmkväll 16.3.2023
4. Pålägg av mört-matlagningskvällen 29.3.2023
5. Björnträsk-kväll 20.4.2023
6. Infotillfälle om framtidsutsikterna för vårdfiske 28.04.2023
7. Fältkurs i bäckinventering och planering av restaurering 25.5.2023
8. Åkerkantsevenemang: dränerings- och markvårdskväll 5.6.2023
9. Lehmijärvi-kväll 7.6.2023
10. Veikkola vattenrestaureringsprojekts publikevenemang 7.6.2023
11. Trädknippningstalko vid Riilahti nära Enäjärvi 8.6.2023
12. Åkerkantsevenemang 20.7.2023
13. Hiidenvesi våtmarkskväll 15.8.2022
14. Trädgårdsevenemang vid sjön Iso Myllylampi 22.8.2023
15. Fältkurs i restaurering av jordbruksbäckar 24.8.2023
16. Presentationstillfälle om Snappertuna Storängsbäckens uppdaterade översiktsplan 29.8.2023
17. Tjusträsk- och Vikträsk-kväll 11.10.2023
18. Svartåns fiskkväll 31.10.2023
19. Vichtis vattendragsdagar 4.11.2023
20. Praktiska lösningar för jordbrukets vattenvård 7.–8.11.2023

Utöver de öppna evenemangen arrangerade LUVY evenemang, som var riktade till vissa målgrupper samt deltog i egenskap av sakkunnig i evenemang, som andra arrangerade.

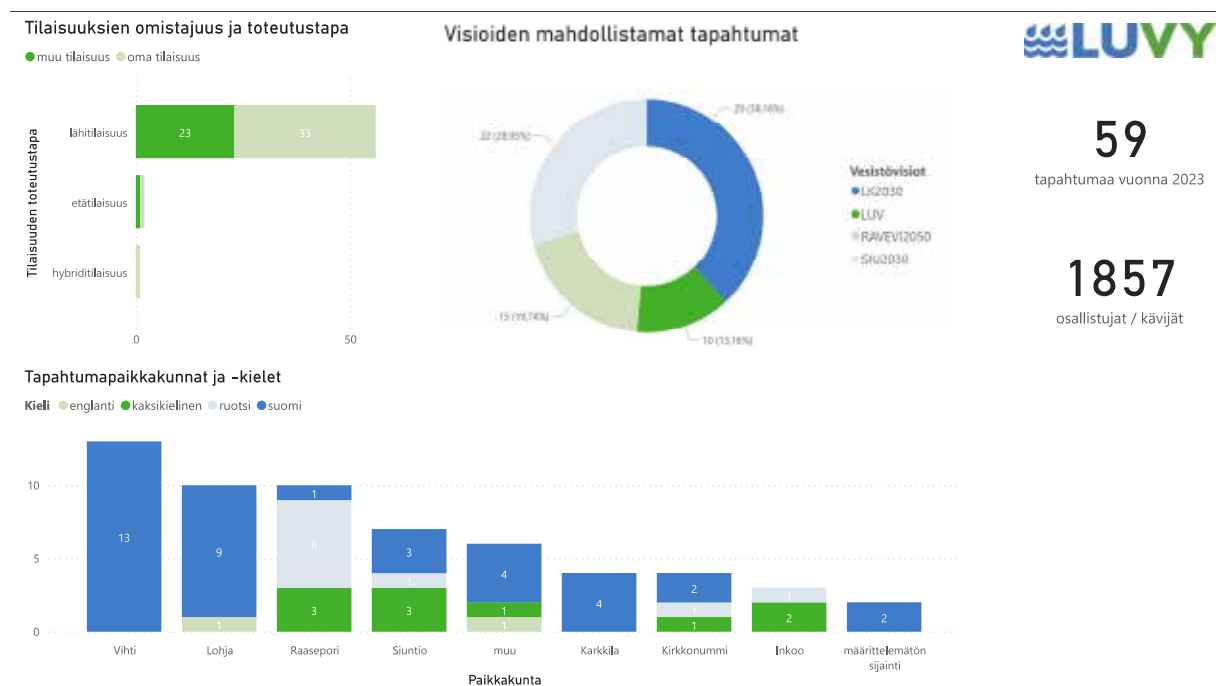

Bild 6. Sammanställning av samtliga evenemang år 2023.

Under år 2023 fortsatte den aktiva informationsverksamheten om föreningens verksamhet och föreningen gav under året ut cirka 70 meddelanden om aktuella saker. Samtliga meddelanden hittas på LUVYs hemsidor www.luvy.fi. Föreningen publicerar dessutom en gång per månad ett nyhetsbrev, där man samlar de viktigaste gångna och kommande händelser inom föreningen. Nyhetsbrevet kan beställas till sin e-post på våra webbsidor.

Utöver huvudsidan www.luvy.fi har föreningen en separat webbsida med uppgifter om vattnens kvalitet på sidan www.vattenskvalitet.fi. På Vattenskvalitet hittar man uppgifter om undersökta vattenområden, vattenkvalitetsresultat, uppgifter om restaureringar, situationen gällande glesbygdens avloppsvatten och om vattendragsrestaureringsnätverket samt olika guider, som man gjort för att främja vattenskyddet. Sidorna har utvecklats och uppdaterats ytterligare. Tillsammans med medlemskåren samarbetade man såsom tidigare genom, att bl.a. arrangera olika sammankomster med de olika medlemsgrupperna. Föreningen är även aktivt med på de sociala medierna på Facebook, Instagram, X (tidigare Twitter) och LinkedIn.

4.4 Årets Vatten- eller miljöskyddare år 2023

Utmärkelsen Årets Vattenskyddare 2023 tilldelades föreningen Siuntion latvajärvien suojeluyhdistys ry. Utmärkelsen beviljades till föreningen och dess föregångare för deras exemplariska verksamhet redan i tiotal år för att sätta Sjundeå å: källsjöar i Vichtis i skick. Dessutom förlänade man hedersomnämndet Årets vattendragsbedrift till vattenandelslaget vattenpost för dess aktiva verksamhet vid byggandet av ett vatten- och avloppsvattennät i Krogars området i Hangö.

Bild 7. Årets Vattenskyddare 2024, föreningen Siuntion Latvajärvien suojeluyhdistys Lasy ry, utmärkelsen mottogs av ordförande Juha Uusitalo. (LUVY / Karoliina Salmela)

Bild 8. Hedersomnämndet Årets Vattendragsbedrift gick till Vattenandelslaget Vattenpost, utmärkelsen mottogs av ordförande Janne Sarpoma. (LUVY / Karolina Salmela)

5 Forsknings- och affärsverksamhet

Föreningens forsknings- och affärsverksamhet producerar på basen av olika kunduppdrag olika laboratorieundersökningar, yt- och grundvattenkontrolltjänster samt reningsverkskontroller.

5.1 Vattendragsundersökning

Tillståndet i de regionalt viktiga vattendraghelheterna kontrollerades med hjälp av sju samkontroller. Samkontrollernas årsrapporter publiceras i föreningens publikationsserie som PDF-dokument på LUVYs webbsidor. Utöver de årliga fysikalisk-kemiska analyserna görs det med vissa års intervaller mera ingående biologiska undersökningar, som omfattar bl. a. plankton, bottendjur och vattenvegetation. Under de senaste åren har även de fiskeriekonomiska undersökningarna förenats med den biologiska kontrollen.

Föreningen har sedan år 2018 skött om vattenstånds- och strömningsmätningarna i Västra Nyland och södra Nylands område på beställning av Nylands NTM-central.

Övriga vattendragskontroller och utredningar med anknytning till ytvattnen, utfördes vid flera tiotal objekt utgående från de beställningar vi fått. Största delen av kontrollerna baserar sig på miljötillståndsåligganden (t.ex. avloppsvattenreningsverkens kontroller, soptipparnas och deponiområdenas kontroller, golfbanornas och trädgårdarnas kontroller). Utöver dess utfördes olika mindre utredningar och undersökningar såsom sedimentundersökningar, provfiske med el, fiskyngelundersökningar olika bottendjursundersökningar samt vattendrag-sutredningar i samband med olika planer.

Kommunerna följer även med tillståndet i ytvattnen och den uppföljningen baserar sig på kommunernas lagstadgade skyldighet. En stor del av resultaten från dessa sätts också ut på Vattenskvalitet-sidorna (www.vattenskvalitet.fi) så att de finns tillgängliga för de vattendragsintresserade invånarna.

Bild 9. Arto på provtagning i mars 2023. (LUVY / Johan Lindholm)

5.2 Grundvattenundersökning

Uppdragen gällande grundvattenundersökningar är en fast del i föreningens verksamhet. Uppdragen, som hänger ihop med grundvatten, hör ofta ihop med marktäkter, brytning av stenmaterial, olika slag av industriell verksamhet samt avstjälningsplatser och väghållning och undersökningarnas omfattning varierar. Utöver de enskilda grundvattenundersökningarna ansvarade vi för förverkligandet av fyra grundvattensamkontroller. Utöver förverkligandet av grundvattenundersökningar uppgjorde man kontrollprogram för grundvattnet samt utredningar, som hör ihop med miljötillståndsansökningar samt expertutlåtanden.

Bild 10. Grundvattenprovtagning i Raseborg i november 2023. (LUVY / Johan Lindholm)

5.3 Avloppsvattenkontroll

Målet är, att hjälpa till, att driva reningsverken så bra som möjligt ur vattenvårdens synvinkel samt, att konstatera huruvida tillståndsvillkoren uppfylls. Kontrollen baserar sig på miljötillståndens tillståndsvillkor. Det praktiska arbetet utförs som ett samarbete mellan föreningen och reningsverken.

Under det gångna året undersökte man även förekomsten av för vattenmiljön farliga och skadliga ämnen och avloppsvattnets kvalitet i det vatten, som leds från industrin till de kommunala reningsverken.

6 Vattenvårds- och restaureringsåtgärder

Med hjälp av föreningens vattenvårds- och restaureringsåtgärder strävar man till, att förbättra vattnets kvalitet i Västra Nyland tillsammans med områdets övriga aktörer. Föreningens nätverksstrategi, som uppgjordes under år 2023, drar upp riktlinjerna för hur samarbetet skall förverkligas tillsammans med de övriga aktörerna och intressentgrupperna. När det gäller förbättrandet av vattendragens tillstånd, kan detta endast förverkligas tillsammans med föreningens medlemmar och områdets övriga aktörer samt myndigheterna och de sakkunniga. Omsättningen för föreningens vattenvårds- och restaureringsåtgärder var år 2023 1,6 miljoner €. Av finansieringen kom hälften huvudsakligen från visionsavtalens egenfinansiering och hälften från projektfinansiering och bidrag från olika finansieringskällor. Under år 2023 utformade man en gemensam strävan för Västra Nylands kommuner, för att förbättra tillståndet i Östersjön samt förverkligade en påverkningsskampanj, som riktades till förhandlarna i Finlands nya regering.

Kommunerna i Västra Nyland vill tillsammans främja skyddet av Östersjön

Vår målsättning är, att säkra rena och livskraftiga vattendrag för de lokala invånarnas, turisternas och företagens behov – en å och en havsvik i taget.

6.1 Nätverksverksamheten och utvecklandet av den

För att uppnå föreningens vision och strategi samt målsättningen, dvs. främjandet av vattenskyddet, förverkligade man föreningens nätverksstrategi genom bl.a. följande åtgärder år 2023:

Kommunsamarbetet

Som en del av föreningens nätverksverksamhet har man tillsammans med områdets kommuner uppgjort en gemensam vattenvårdens vision och strategi, där en målsättning är bildandet av regionala strävanden (vattendragsvisioner). För att bilda en gemensam strävan och för att underhålla den förutsätts det att man regelbundet diskuterar tillsammans med de centrala aktörerna i kommunen.

Målsättningarna och åtgärderna inom vattenvårdens kommunsamarbetes vision och strategi för perioden 2019–2026:

LÅNGSIKTIGHET	Planenlighet och resurserna säkrade
ANSKAFFANDE AV INFORMATION OCH DESS ADMINISTRERING	Tillräcklig basinformation om vattendragens tillstånd finns
SKÖTSEL- OCH RESTAURERINGSÅTGÄRDER	Utförandet av utredningarna, planerna och restaureringarna utgående från prioriteringen
STARTANDE AV PROJEKT	Sammanställning av helheter för att få resurser
SAMARBETE	Det praktiska samarbetet mellan områdets samtliga aktörer
KOMMUNIKATION	Vattnens tillstånd kända och egna åtgärdernas betydelse har förståtts

Glesbygdens avloppsvatten

Man fortsatte år 2023 det avloppsvattenprojekt för glesbygden som inletts år 2004 och som strävar till, att främja verkställandet av glesbygdsvattenlagstiftningen inom föreningens verksamhetsområde. Projektets framgång vilar på det täta kommunsamarbetet, vilket har lett till, att man strävar till, att de dokument och åtgärder som lagstiftningen förutsätter skulle vara så lika som möjligt i Västra Nylands samtliga kommuner. År 2023 låg rådgivningens tonvikt på rådgivning per telefon eller e-post och dessutom deltog man med en informationspunkt vid sju olika torgevenemang. Under år 2023 gav man telefon- eller e-postrådgivning till totalt 38 hushåll. Fastighetsvis rådgivning gavs endast i Kyrkslätt-området.

Hanteringen av dagvatten

Man började bygga upp en handlingsmodell för kommunernas dagvatten i ett projekt som täcker hela Nyland, där kommunerna Raseborg, Lojo, Vichtis och Sjundea fungerar som pilotkommuner i Västra Nyland. I det första skedet fastställde man på hösten 2023 i samband med workshop arbete målsättningarna för kommunernas dagvattenhantering. Man delade ut aktuell information till kommunerna gällande dagvatten med hjälp av ett HULEVET-brev varannan månad.

Små föreningar och ett regionalt Nylands nätverksarbete

Föreningen fortsatte upprätthållandet av Västra Nylands vattendragsrestaureringsnätverk, i vars verksamhet man har tagit med små vattenskyddsföreningar och deras aktiva till ett samarbete och en dialog. Målsättningen med verksamheten är att stöda små aktörer i deras viktiga arbete samt att finna samarbetsmöjligheter inom vattendragens restaureringsverksamhet. Det år 2022 bildade Nylands omfattande regionala vattendragsrestaureringsnätverk, där Nylands samtliga fyra regionala vattenskyddsföreningar samt såväl Nylands som Tavastlands NTM-centraler är med. Nylands NTM-central stöder nätverkets verksamhet och nätverket fortsatte sin verksamhet år 2023. Nätverksarbetet koordineras av LUVY.

I Västra Nylands egna nätverk fortsatte kommunsamarbetet samt arbetet med att prioritera de viktigaste restaureringsobjekten samt bereda nya projektmöjligheter. Dessutom arrangerade man tillsammans med de lokala aktörerna evenemang och träffar. Västra Nylands nätverksarbete gjordes till betydliga delar delvis även som en del av LUVYs restaureringsprojekt. Till den del det gällde Västra Nylands nätverksarbete deltog man på de lokala vattenskyddsföreningarnas sommandagar samt ordnade med flera träffar tillsammans med LUVYs olika projekt, deltog i Helmi-samarbetsgruppens verksamhet, ledde ett examensarbete gällande dagvatten, stödde de små lokala föreningarnas verksamhet samt gav rådgivning i vattendragsrestaureringar, uppdaterade de kommunvisa åtgärdsprogrammen för vattenvården samt utvecklade Vattenskvalitet-sidorna och Vesistöknostaja karttjänsten samt informerade om Västra Nylands vattendragsrestaureringsnätverks verksamhet (some, webbsidorna, Vattenskvalitet-sidorna, nyhetsbrev). Kommunsamarbete gjordes med Nylands NTM-centrals kommunarbetsprojekt genom att arrangera två evenemang för kommunernas tjänsteinnehavare.

Företagssamarbete

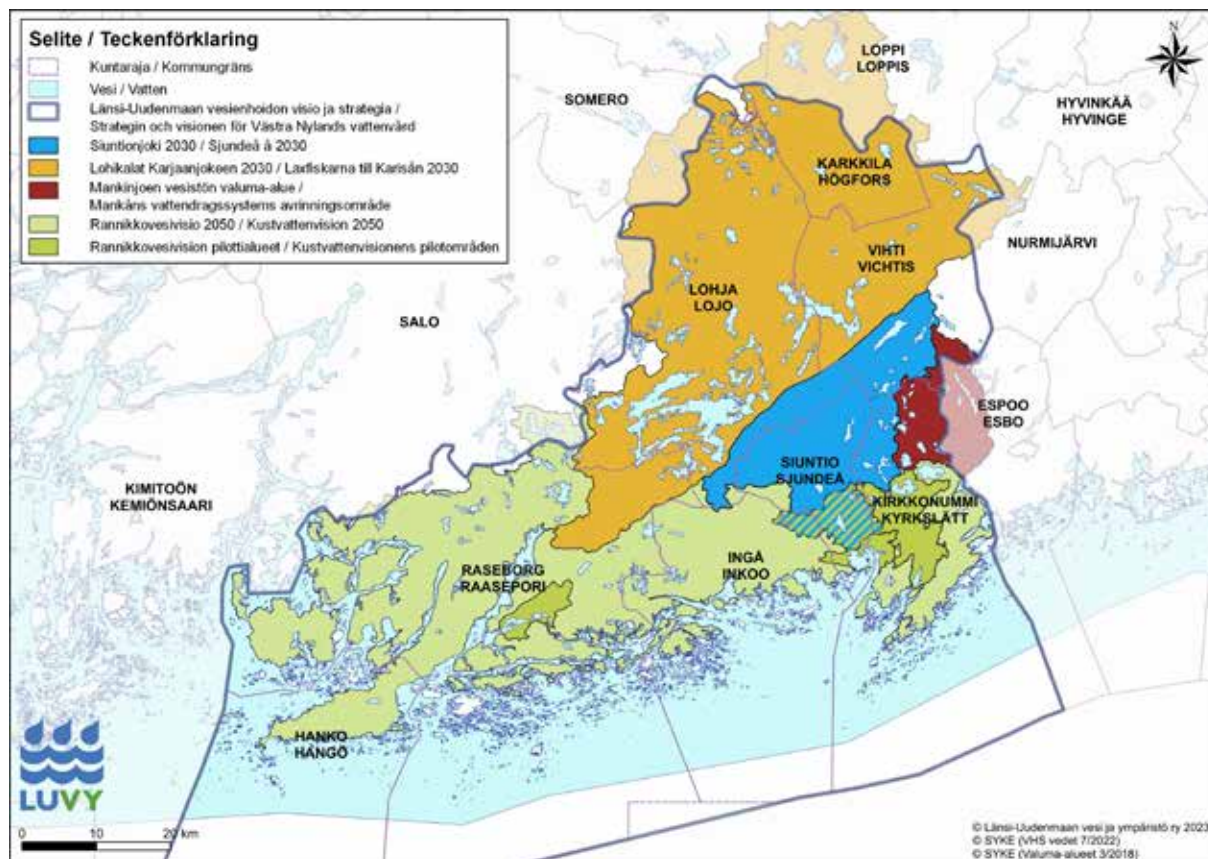
Föreningen samarbetade med Västra Nylands företag, som en del av Västra Nylands miljöklusters verksamhet, som koordineras av LUVY. Västra Nylands miljökluster är ett samarbets- och kunskapsnätverk, som grundats av områdets kommuner och företag, och vars målsättning är att upprätthålla och utveckla sina medlemmars verksamhet, öka medlemmarnas personals kunskande samt utveckla kommunikation och samarbetet och samverkan mellan medlemmarna. Miljöklustrets följande mål är, att utveckla nya verksamhetsformer som står medlemmarna nära samt att försöka få med nya medlemmar i verksamheten. Miljöklustrets verksamhet finansieras med klustrets medlemsavgifter. Mera information finns på klustrets webbsidor på adressen ymparistoklusteri.fi.

En del av företagen och fiskeriområdena har kommit med och stöda vattenvårdsarbetet genom att delta i finansieringen av restaureringsarbetet.

Övriga intressentgrupper och nätverk

Som en del av nätverksstrategin har man börjat med att identifiera de centrala intressentgrupperna samt planerat samarbetet och uppgjort en tidtabell.

6.2 Regionala vattendragsvisioner

Tillsammans med områdets kommuner har man uppnått en gemensam strävan genom att uppgöra vattendragsvisioner som täcker hela tillrinningsområden med därtill hörande finansieringsavtal. I visionerna har man definierat vattenvårdens och restaureringarnas mål, som man försöker förverkliga bl.a. genom att göra restaureringsåtgärder till projekt. På det sättet ansöker man från olika finansiärer om motfinansiering till den egna finansieringen. Man har även i någon mån fått företag med i samarbetet.

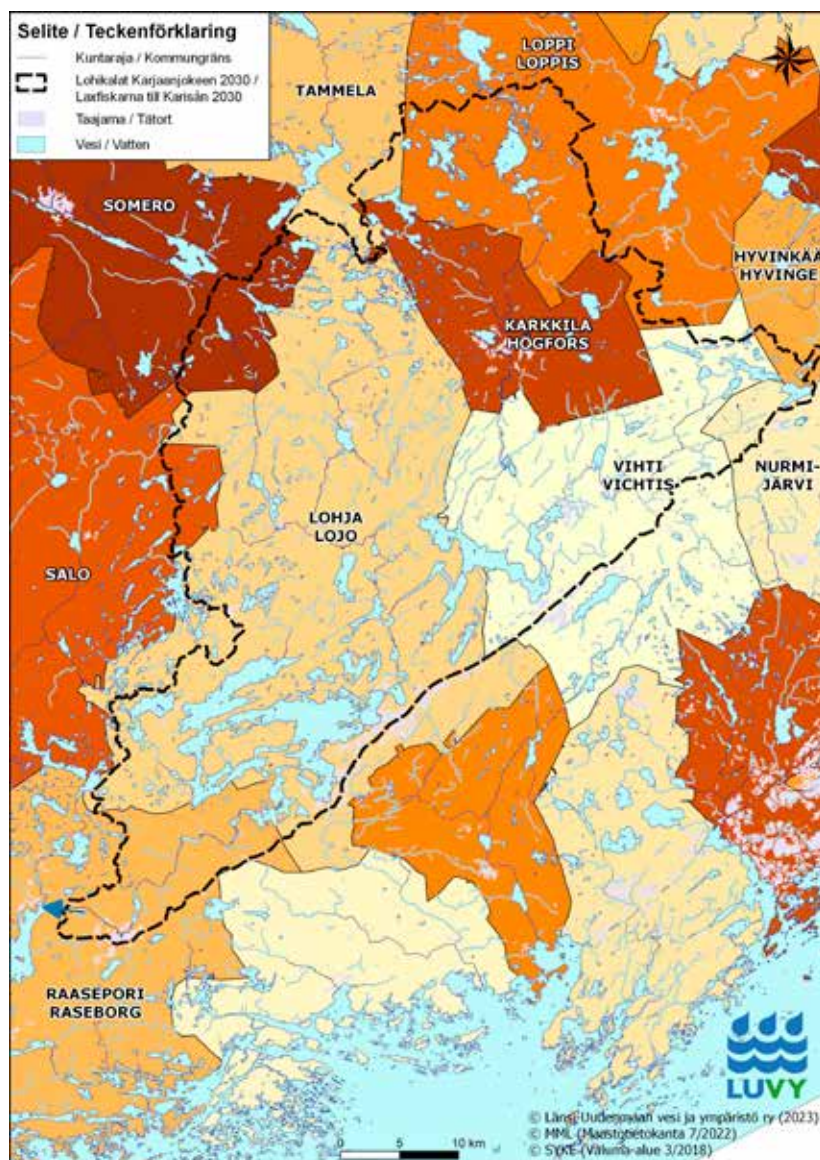
Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2022–2029, som täcker hela Karisåns vattendrags tillrinningsområde undertecknades tillsammans med finansieringsavtalen i början av år 2022 och den leder restaureringsarbetet inom Karisåns vattendragsområde. En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2019–2024-vattendragsvisionen leder förbättringsarbetet gällande förbättrandet av tillståndet inom Sjundeå å:s tillrinningsområde. Under början av år 2022 färdigställde man kustvattenområdets ”Kustvattenvision 2050”, där målsättningen är en gemensam strävan att restaurera kustvattnen. Avtalet undertecknades tillsammans med tre kustkommuner i början av år 2023. Som den nyaste visionen, har man kastat fram idéer gällande Mankåns vattendragsvision och man har för avsikt att underhandla med kommunerna inom Mankåns tillrinningsområde. Förverkligandet av visionerna i praktiken sker i form av projekt och projekten är nedan grupperade enligt vision. En del av projekten fungerar inom flera visioner.

Visionerna år 2023 samt projekten som förverkligar dessa var:

- Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030
 - Restaureringen av sjön Hiidenvesi 2023–2025
 - LUUVIRSU – Skyddet av de rinnande vattnens natur, restaurering och säkerställandet av mångfaldigheten i Västra Nyland 2020–2022
 - Nousu lyckas i Högfors 2022–2023
 - Småvatten-HELMI 2022–2023
 - MUSKALAT 2022–2024
 - Raakku 2023
 - Nuijajoki-projektet 2023
- En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030- vattendragsvisionen
 - Effektiviseringsprogrammet för vårdfisket i Västra Nyland 2021–2023
 - Utvecklandet av restaureringen av näringskedjan – Enjärvi i Vichtis som pilotområde 2022–2024
 - Västra Nylands Hola Lake II 2022–2024
 - Tavastfjärden-Linlo fiskyngelkarteringar och Pickala gäddfabrik 2022–2023
 - Sjundeå å:s öring – utvidgning av dess levnadsmiljö 2023
- Kustvattenvisionen 2050
 - Restaurering av Västra Nylands kustvatten – Dragsviksfjärdens dagvatten 2022–2023
 - LUMME – Projektet belastningens reduktionsprogram inom jord- och skogsbruket i Västra Nyland 2022–2024
 - Vattenhantering i de västnyländska kustområdenas jord- och skogsbruksområden – VALUME II 2023–2025
- Mankåns vattendragsvision
 - Veikkola vattendragsrestaurering 2023–2024

Finansieringen av projekten baserar sig på egenfinansiering och på basen av den anskaffad projektfinansiering. Projekten är lokala, regionala eller internationella. Mera information om projekten finns på föreningens webbsida www.luvy.fi.

6.3 Laxfikarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030

Man har tillsammans med kommunerna inom Karisåns tillrinningsområde (Raseborg, Lojo, Vichtis, Högfors, Loppis) i början av år 2022 undertecknat ett avtal gällande Laxfikarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030. Avtalet täcker åren 2022–2029 och det innehåller egenfinansieringen för en fortsättning på Hiidenvesi sjös restaurering, byggandet av fiskvägarna vid Åkerforsen och Svartå forsén och i vattendragsvisionen ingår dessutom koordineringen av den övriga aktiviteten.

Det fortsatta avtalet gällande en fortsättning av restaureringen av Hiidenvesi för åren 2022–2027 slöts som en del av Laxfikarna till Karisån 2030-vattendragsvisionen. Det nya avtalet är en fortsättning på finansieringsavtalet för perioden 2016–2021. Avtalskumpaner är utöver områdets kommuner dessutom samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster HRM och Karisåns fiskeriområde samt LUVY. Föreningen bidrar med egenfinansiering till projektet med medel från medlemsavgiftsmedlen.

Målsättningen med visionen och Hiidenvesi restaureringen förverkligades under år 2023 i olika projekt såsom LUMME, LUUVIRSU, MUSKALAT, Småvatten-HELMI, HOLA Lake II och Hiidenvesi restaurering 2023–2025. Då det gäller inventeringen och restaureringen av små vatten inledde man ett samarbete även med skogsbolaget UPM Kymmene Abp.

Utredningar och planer

I Hiidenvesi blev Hiidenvesi vårdfiskeutredning klar liksom gäddans och gösens födoanvändningsundersökningar. I Hiidenvesi utförde man också kartläggningar av gäddans yngel, ekolodningar och provfiske med not. För sjön Lehmijärvi blev en restaureringsplan klar och sjön Vaskijärvis restaureringsgranskning publicerades.

När det gäller de strömmande vattnen i Högfors vid Högforsdammen i Karisån, förverkligade man en förundersökning av möjligheten att avlägsna vandringshindret. Dessutom främjade man rivningsplanen för Töllli kvarndamm tillsammans med samarbetskompanerna samt en damrivnings- och broplan för Karstu kvarndamm. I Högfors, Loppis, Vichtis och Lojo inventerade man nästan hundra kilometer strömmande vatten: bäckar och rännilar. Vid inventeringarna uppskattade man de strömmande vattens naturtillstånd samt faktorer som inverkat på det samtidigt som man uppgjorde preliminära restaureringsplaner. I Svartåns huvudfåra förverkligade man en restaureringsplan för de strömmande platserna samt främjade fiskvägsplanerna för Åkerforsen och Svartå forsens. När det gäller den naturenliga fiskvägen vid Åkerforsen fick man från regionförvaltningsverket ett miljötillstånd enligt vattenlagen.

Sjörestaureringar

Styrda av resultaten från Hiidenvesi näringsbalansunderökning redde man ut möjligheterna att minska den inre belastningen i de grunda områden utredde man möjligheten att inleda uppgörandet av en flödesmodell samtidigt som man utvärderar effekterna av olika muddringsscenarier samt utvecklandet av regleringen på sjöns vattenkvalitet.

Uppföljning av vattenkvaliteten

Inom Karisåns vattendragsområde förverkligade man tre olika samkontroller för vilka föreningen ansvarar: Hiidenvesi områdets, Lojosjöområdets samt Svartåns, Pojovikens och Ekenäs havsområdets samkontroller. I Hiidenvesi kompletterades samkontrollen med extra provtagningar som en del av restaureringsverksamheten.

Föreningen har flera kontinuerligt mätande vattenkvalitetsmätare, med hjälp av vilka man kan följa med vattenkvaliteten i de strömmande vattnen och på så sätt producera data för att göra VEMALA-modellen mera exakt. De kontinuerligt mätande vattenkvalitetsmätarna gör det även möjligt att följa med vattenkvaliteten å ena sidan under arbetets gång men också effekterna av arbetet sedan då arbetet är klart. Kontinuerlig uppföljning förverkligades i Åminnefors, Niemenkylä, Vanjoki samt i sjön Iso Myllylampis våtmarker.

Restaureringar av strömmande vatten

I Vichtis, Lojo och Högfors områdena förverkligade man restaureringar av levnadsmiljöer samt avlägsnandet av vandringshinder på många områden bl.a Tammerkoskenoja, Sipola källor intill Sitinoja, Pietilä dammen i Räsänjoki, Kilpiönjoki källor samt Sortoja. Dessutom främjade man tillsammans med samarbetskompanerna en rivning av Töllli dammen i Lojo samt återställandet av forsen och för vilket Töllli kvarnandelslag ansökte om tillstånd enligt vattenlagen. Dessutom förverkligade man inventeringar samt kartläggningar av vandringshinder i t.ex. Nuijajoki samt i dess mest betydelsefulla biflöden, i övre delen av Räsänjoki samt Kivanoja. Återinplanteringar av öring förverkligades i t.ex. Sortoja.

Restaureringar av tillrinningsområden

Man främjade vattendragsvänliga användningsformer av tillrinningsområdena speciellt med hjälp av kommunikation och rådgivning t.ex. genom att ordna med rådgivning gällande vattendragsvänlig trädgårdsskötsel vid olika evenemang samt genom att producera informationsmaterial. Inom Karisåns vattendragsområde fortsatte man med restaureringar av tillrinningsområdet genom att leta efter potentiella våtmarksområden samt genom att ta kontakt med markägarna.

Åtgärder inom lantbruket

Lantbrukets vattenskyddsåtgärder främjades speciellt med hjälp av kommunikation och rådgivning. Vattenskyddsmaterial gällande lantbruket samlades på Vattenskvalitet-sidorna och information i ämnet delas på de sociala mediernas kanaler. Dessutom arrangerade man bland annat rådgivning för häststall samt åkerkantsevenemang.

Hantering av dagvatten

Byggandet av en verksamhetsmodell för hanteringen av dagvatten inleddes år 2023. Under hösten fastställde man målen vid olika workshops i Vichtis och Lojo. Tillsammans med Raseborgs stads RaaseHule-projektet gjordes ett tätt samarbete. Till kommunerna delade man varannan månad ut aktuell information om dagvattnen med hjälp av ett HULEVET-brev.

Glesbygdens avloppsvattenrådgivning

Rådgivning gällande glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per telefon eller e-post. Rådgivning fanns att få även på marknaden Wuosisatamarkkinat i Vichtis.

Övriga åtgärder

En uppföljning av hur fiskvägarna fungerade i Åminnefors samt Billnäs utfördes och man undersökte och förbättrade även styranordningen för fisk som vandrar nedströms. För att återinföra laxfiskbestånden upprätthöll man Karisåns örings moderfiskstam samt utförde yngelutplanteringar.

I Svartån inventerade man förekomsten av flodpärlmusslor vid Åminnefors, samt vårdade de yngel av flodpärlmusslan, som har sitt ursprung i en anstalt och som planterats ut i ån. För att producera en ny generation flyttade man nya vuxna musslor till Konnevesi forskningsstation för anstaltsrehabilitering.

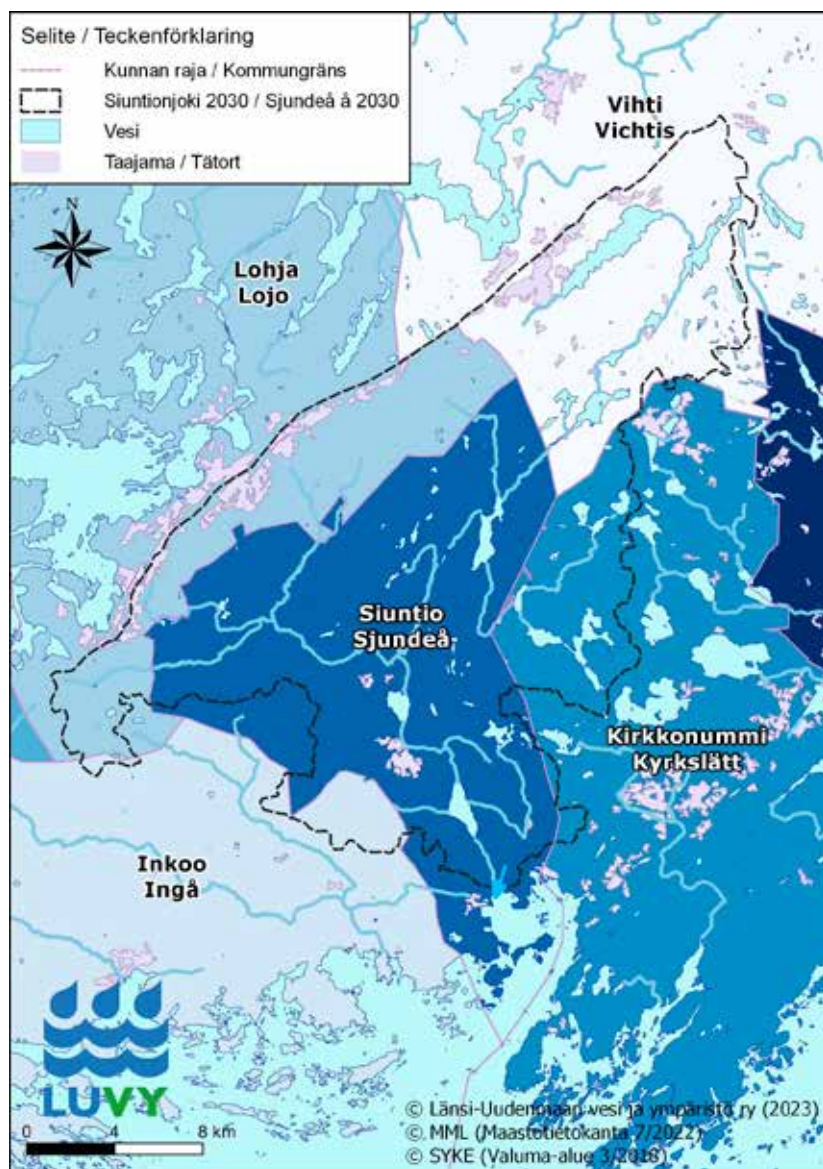
I samarbete med Sjundeå å 2030-visionen främjade man nyttoanvändningen av mörtfiskar genom att ordna matlagningskurser samt genom att producera informationsmaterial. Dessutom gjorde man en utredning gällande placeringen av en eventuell mottagningsstation för mörtfisk. I Hiidenvesi utförde man slåtter av jättegroe och följde med jättegroe tillväxt.

I slutet av år 2023 ansökte man om bidragsfinansiering för fortsättandet av restaureringsåtgärderna i Karisåns område.

Bild 11. Vid trädgårdsevenemanget vid sjön Iso Myllylampi, som arrangerades av Hiidenvesi-projektet, bekantade man sig med två annorlunda gårdar samt diskuterade om dagvattenlösningar. (LUVY / Maj Rasilainen)

6.4 En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvision

Kommunerna inom Sjundeå å:s tillrinningsområde (Ingå, Lojo, Kyrkslätt, Sjundeå och Vichtis) undertecknade i början av år 2019 finansieringsavtalet för ”En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030 vattendragsvisionen”. Avtalet täcker åren 2019–2024 och under år 2024 underhandlar man om fortsättningen fram till år 2030. I visionen är målet att förbättra det ekologiska tillståndet i tillrinningsområdets åar och sjöar samt att inleda ett långsiktigt restaureringsarbete samt att förbättra öringens levnadsförhållanden i vattendraget. Visionens målsättningar förverkligade man under år 2023 i projekten Det effektiverade fisket i sjön Enäjärvi, LUMME och LUUVIRSU. Föreningen riktar egenfinansiering till visionen med medel från medlemsavgiftsmedlen.

Utredningar och planer

I Björnträsket utförde man sned ekolodning för att uppskatta mörtfiskbeståndens täthet. I Sjundeå å:s källsjöar i Vichtis kartlade man potentiella platser för dikesfångs på axeln Enäjärvi-Huhmarjärvi. Utredningen av mörtfiskarnas rörelser mellan sjöarna Enäjärvi och Poikkipuoliainen blev klar. Under år 2023 fortsatte man med uppgörandet av restaureringsplan för Stora Lonoks. I samarbete med visionen Laxfiskarna till Karisån 2030 förverkligade man en utredning gällande en mottagningsstation för mörtfisk, där man kartlade potentiella platser för en mottagningsstation samt hur en sådan kunde förverkligas i Västra Nyland.

Restaureringar av sjöar

I sjön Enäjärvi förverkligade man ett andra år med effektiverat fiske med notfiske på vintern och hösten samt fiske med ryssja på våren och hösten samt därtill dikesfångst och fiske med katsor. Vårdfiskeåtgärder med hjälp av notfiske på hösten fortsatte i sjön Poikkipuoliainen och under några dagar fiskade man med not även i sjöarna Tervalampi och Huhmarjärvi. I sjön Hepari förverkligade man effektiverat fiske för tredje och sista året. Där fiskade man med not på hösten samt fiske med ryssja och katsa.

Uppföljning av vattenkvaliteten

Uppföljningen av vattenkvaliteten i Hulttilanjoki, som rinner från Enäjärvi till Pikkipuoliainen, inleddes med kontinuerligt mätande vattenkvalitetsmätare. Från den översta mätapparaten fick man information om det vatten som rinner från Enäjärvi (speciellt klorofyll-a som indikerar algmängden) och från den nedersta dessutom information om belastningen från Hulttilanjoki åns närtillrinningsområde. Vattenkvaliteten i Enäjärvi samt mängden djurplankton samt planktonens storlek följdes upp sju gånger under perioden vårsommar-höst. Uppföljningen av det allmänna tillståndet i sjön Palojärvi uppföljdes med hjälp av vattenprover.

I sjön Hepari fortsatta uppföljningen av vattnets kvalitet samt djurplankton med vatten- och djurplanktonprover tre gånger under sommaren. För att följa med hur vårdfisket inverkat på sjön Hepari, utförde man också provfiske. Tammenoja våtmark, som rinner till Hepari, samt Risubacka våtmark, som rinner till Björnträsket, följdes upp med prover som togs tre gånger under året.

Restaureringar av strömmande vatten

Restaureringar utfördes i Kivikoskibäcken, där man reparerade en vägtrumma samt avlägsnade ett vandringshinder. I Oravabäcken förverkligade man passage förbi munkdammen. I Kvarnån, som rinner från sjön Petäjärvi till Stora Lonoks utförde man en bäckinventering samt uppgjorde åtgärdsförslag. Dessutom utförde man provfiske med el på över 10 ställen samt utförde flyttningsutplanteringar av öring i Risubackaåns naturskyddsområde.

Restaureringar av tillrinningsområden

I Enäjärvi iståndsattes våtmarkerna i Hemmilä samt Riihilahti. I Riihilahti bassängen samlade man på talko träknippen samt placerade ut bottenkonstruktioner för att leda vattenströmmen samt omformade våtmarksvegetationen så att dess former blir mera fördelaktiga. I Hemmilä våtmark tillsatte man en fröerosionsmatta samt utförde motsvarande ändringsåtgärder genom att bl.a. lägga till krossgrus.

Åtgärder inom lantbruket

Vattenskyddsåtgärderna inom lantbruket främjades främst med hjälp av information och rådgivning. Lantbrukets vattenvårdsmaterial samlades på Vattenskvalitet-sidorna och material delades också via de sociala mediernas kanaler. Dessutom arrangerade man också s.k. åkerkantsevenemang.

Hanteringen av dagvatten

Man inledde uppgörandet av en verksamhetsmodell för hanteringen av dagvatten år 2023. Under hösten ställde man upp målen vid olika workshops i Vichtis, Lojo, och Sjundeå. Till kommunerna delade man ut aktuell information genom HULEVE-brevet som utkommer varannan månad.

Glesbygdens avloppsvattenrådgivning

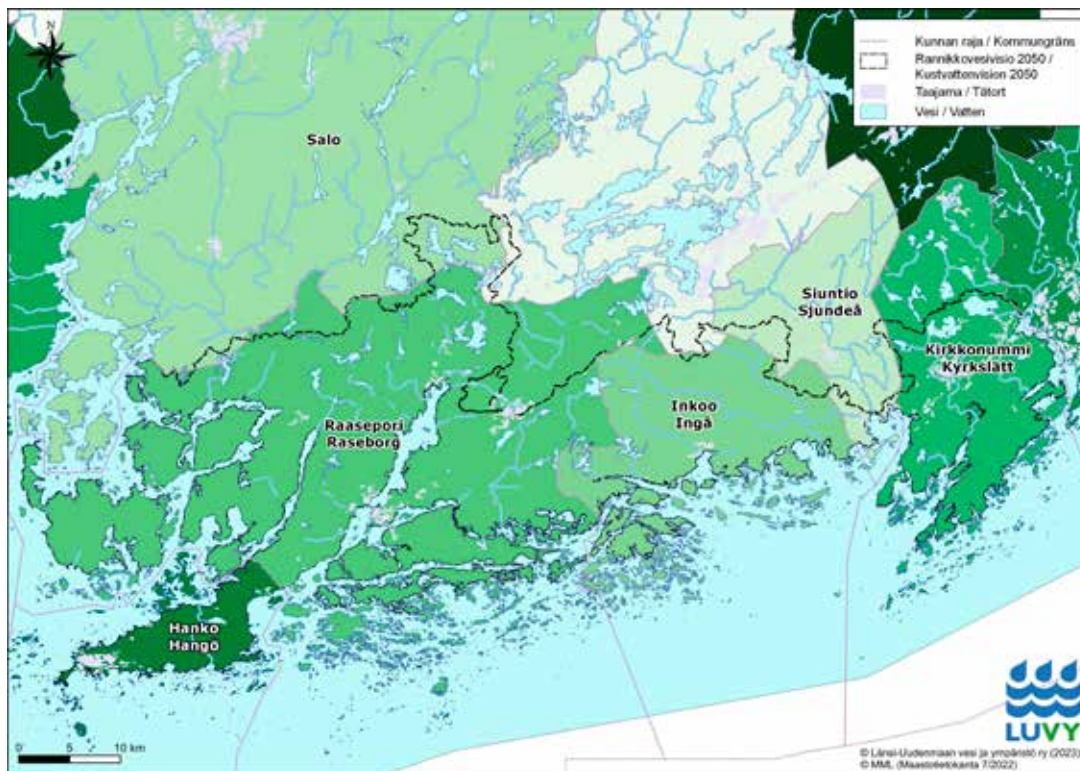
Rådgivning gällande glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per telefon och e-post. Information gick också att fås vid Wuosisata-marknaden i Vichtis, på Sjundeå dagarna, Kyrkslätt-dagarna och på Ingå-dagen. I Kyrkslätt utförde man fastighetsvis rådgivning samt upprepad rådgivning.

Övriga åtgärder

Sjundeå å 2030-visionen var framme vid olika öppna publik tillfällen. Dessutom gjorde man besök till olika läroinrättningar samt arrangerade evenemang tillsammans med intressentgrupperna.

I slutet av år 2023 gjorde man en ansökan om bidrag gällande fortsättningen av restaureringsåtgärderna.

6.5 Kustvattenvisionen 2050

Kustvattenvisionen 2050 är en vägkarta över restaureringen av kustvattnen i Västra Nyland. Restaureringsarbetet har inletts i olika pilotområden, som utvalts av kommunerna Kyrkslätt, Sjundeå och Raseborg genom ett sexårigt samarbetsavtal för åren 2023–2028. Man har för avsikt att utvidga restaureringsarbetet från pilotområdena till områden på andra ställen i vårt kostområde. Målsättningen med kustvattenarbetet är, att förbättra tillståndet i kustvattnen samtidigt som man förbättrar tillståndet i hela Östersjön. Behovet av restaureringsarbetet har dykt upp ur situationen, då det ekologiska tillståndet i våra kustvatten har klassificerats som måttligt eller otillfredsställande. Under år 2023 förverkligade man visionens målsättningar i olika projekt såsom LUMME och VALUME. Under år 2023 ansökte man om finansiering till projekt för att förverkliga nya restaureringsåtgärder.

Utredningar och planer

För Estbyån, Jolkby förgreningen och dess tillrinningsområde, som rinner till Tavastfjärden i Kyrkslätt uppgjordes en omfattande översiktsplan över vattenvårdslösningarna samt objektkort för eventuella vattenvårdslösningar. I området förverkligas en vattenskyddslösning (våtmark/tvästegsdike), vars planering och förverkligande inleds år 2024. Inom ramen för resurserna utförs fältinventeringar och översiktsplaneringen av vattenvårdslösningarna utvidgas till övriga områden i Estby-området.

För Dragsvik fjärdens tillrinningsområde, närmare bestämt Storängsbäckens tillrinningsområde, uppgjordes en uppdaterad översiktsplan för vattenskyddsåtgärderna, utgående från vilken man fortsätter med att ta kontakt med markägarna. I området förverkligas en vattenvårdslösning (tvästegsdike/våtmark), vars planering och förverkligande enligt planerna inleds år 2024.

I Bobäcken i Sjundeå uppgjorde man en plan för ett naturenligt tvåstegsdike.

Planeringspalavrar gällande översiktsplaneringen av Gennarbyvikens tillrinningsområde hölls tillsammans med NTM-centralen, kommunerna, fiskeriområdet m fl. intressentgrupper. Samtidigt dryftade man åtgärder för att främja fiskens rörelser vid dammen. Under hösten var den första åtgärden att avlägsna gallret som förhindrar fiskens vandringar.

Uppföljningen av vattenkvaliteteten

En uppföljning av vattnets kvalitet gjordes i Horsbäck våtmarken, som ligger i Dragsviksfjärdens tillrinningsområde.

Restaureringar av tillrinningsområden

Man har reparerat och förbättrat våtmarker i Sjundeå å:s vattendrags källsjö Enäjärvis och Hiidenvesi sjös tillrinningsområden.

Åtgärder inom lantbruket

I Kyrkslätt, Sjundeå och Raseborg områdena fortsatte man rådgivningsverksamheten bland lantbruksaktörerna genom att delta i evenemang samt genom att hålla kontakt med lantbruksinstanserna. Rådgivningsarbete utfördes även via en aktiv kommunikation.

Hanteringen av dagvatten

Uppbyggnaden av en verksamhetsmodell för hanteringen av dagvatten inledes år 2023 i samarbete med Raseborgs stads RaaseHule-projekt. Till kommunerna delade man ut aktuell information om dagvatten via HULEVET-brevet som utkommer varannan månad.

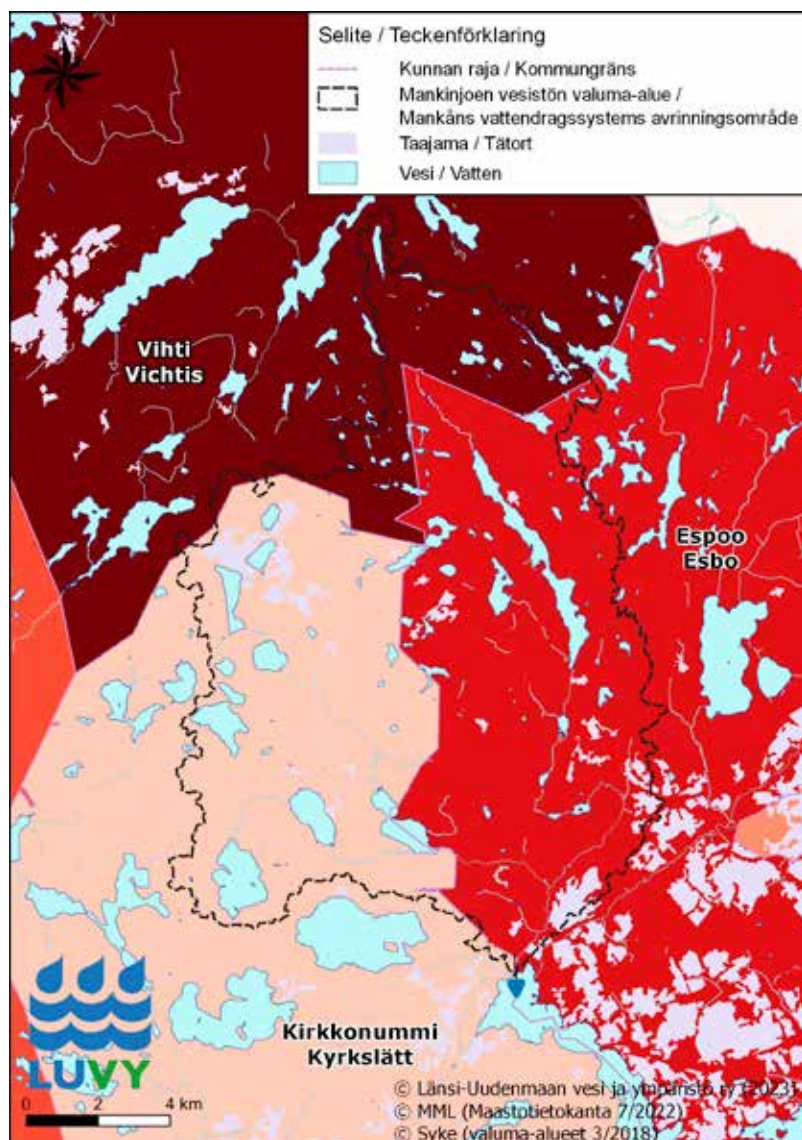
Glesbygdens avloppshanteringsrådgivning

Rådgivning om glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per e-post och telefon. Rådgivning fanns att få även på Sjundeå-dagarna, Kyrkslätt-dagarna och Ingå-dagen. I Kyrkslätt gavs fastighetsvis rådgivning samt upprepad rådgivning.

Bild 12. Björnträsk-kvällen, som arrangerades av LUMME-projektet och projektet Ett effektiviserat vårdfiske, nådde 24 deltagare i april 2023. (LUVY / Henna Björkqvist)

6.6 Mankåns tillrinningsområde

Restaureringen av Mankåns tillrinningsområde inleddes år 2018 i källvattnen i Veikkola-området. Målsättningen med Veikkola-vattendragsrestaureringsprojektet är, ett målmedvetet och långsiktigt restaureringsarbete för att förbättra vattenkvaliteten samt det ekologiska tillståndet i norra Kyrkslätt's Veikkola-områdets vattendrag. År 2023 fortsatte man restaureringen av sjöarna Perälänjärvi, Lamminjärvi och Kaljärvi i enlighet med restaurerings- och vårdplanen, där man siktar på att förbättra den ekologiska statusen och kemiska tillståndet till klassen god. I slutet av år 2023 gjorde man en projektansökan för att kunna fortsätta med restaureringsarbetet.

Restaureringar av sjöar

I sjön Kaljärvi förverkligade man det effektiverade vårdfiskets fjärde år genom höstfiske med not.

Uppföljning av vattenkvaliteten

I Kaljärvi fortsatte man den mera omfattande uppföljningen av vattenkvaliteten och i Lamminjärvi och Perälänjärvi med en mindre omfattning av vattenkvaliteten tre gånger under året. Dessutom utförde man en uppföljning av djurplankton i Kaljärvi samt nätprovfiske för att utvärdera det effektiverade fiskets inverkan.

Åtgärder inom lantbruket och tillrinningsområdena

En våtmarksplan uppgjordes för att rena dagvattnen från Lampereentie, som rinner till bäcken Välipuro i Veikkola samt lantbruks- och dagvattnen från Nedergård-området, som rinner till Kaljärvi. Till Veikkola-områdets lantbrukare riktade man rådgivning i samarbete med LUVYS övriga projekt gällande minskandet av lantbrukets vattendragsbelastning.

Glesbygdens avloppshanteringsrådgivning

Rådgivning om glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per e-post och telefon. Rådgivning fanns att få även på Kyrksläotts-dagarna. I Kyrkslätt gavs fastighetsvis rådgivning samt upprepad rådgivning.

7 Ekonomin

LUVYS ekonomiska resultat för år 2023 var positivt. Föreningens omsättning år 2023 utan intäkterna från medlemsavgifterna var 3 412 172,61 €. Jämfört med året innan sjönk omsättningen med ca 10 %. Efter de lagstadgade avskrivningarna och skatten blev föreningens resultat 22 341,56 €, vilket samtidigt är räkenskapsperiodens överskott.

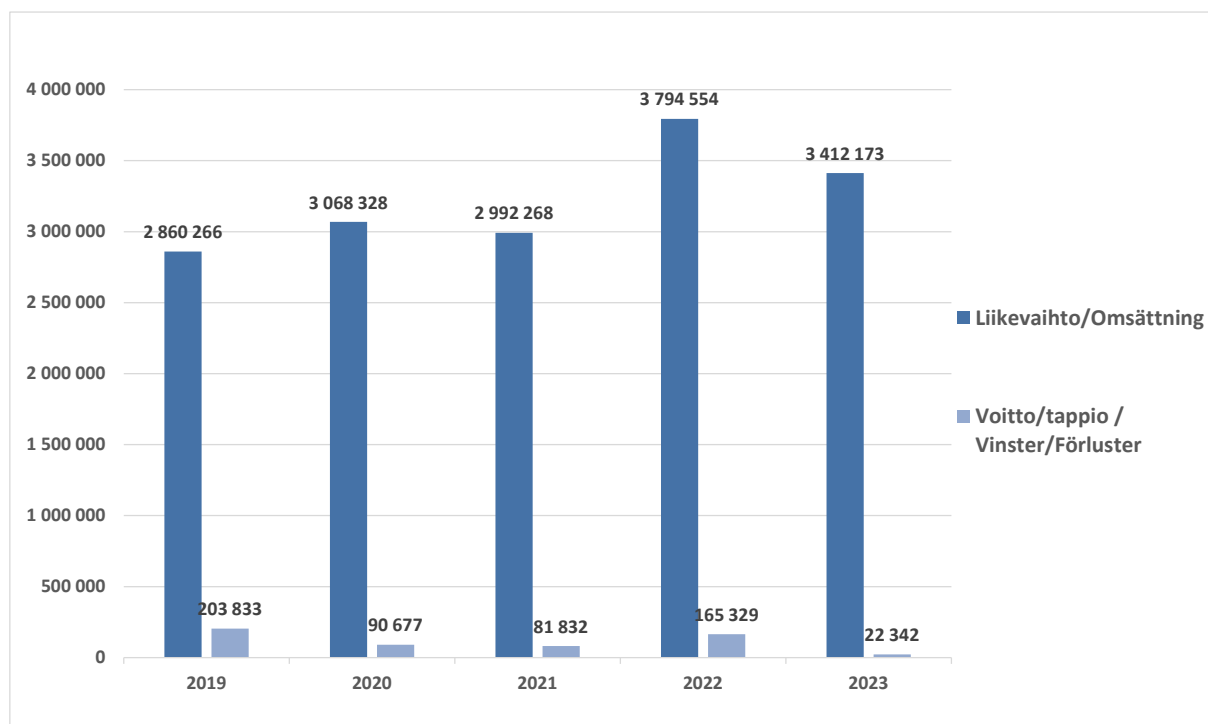

Bild 13. Utvecklingen för föreningens omsättning och resultat under åren 2019–2023.

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

PL 51, 08101 Lohja

Puh. 019 323 623

vesi.ymparisto@luvy.fi

www.luvy.fi

ISBN 978-952-250-289-6

ISSN 1798-2677